

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

Unà cum Rubricis ejusdem Missæ brevibus Notis illustratis

De SS. Missæ Sacrificio Juxta Ritum Romanæ Ecclesiæ offerendo - Unà
cum Rubricis ejusdem Missæ brevibus Notis illustratis

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1676

Tit. XIV. Ordo Missæ, & ejusdem Rubricæ explicatiùs juxta positæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48307](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48307)

O R E M V S.

DEVS, qui tribus pueris mitigâsti flammâ ignium : concede propitius ; ut nos famulos tuos non exurat flamma vitiorum.

Actiones nostras, quæsumus Domine, aspirando præveni, & adjuvando prosequere : ut cuncta nostra oratio, & operatio à te semper incipiat, & per te cæpta finiatur.

DA nobis, quæsumus Domine, vitiorum nostrorum flammâs extinguere ; qui beato Laurentio tribuisti tormentorum suorum incendia superare. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

TITULUS XIV.

ORDO MISSÆ, ET EIVSDEM RVBRICÆ
EXPLICATIVVS IVXTA POSITÆ.

HActenus Rubricas Missæ Notis brevibus satis, ut opinor, sunt illustratæ. Quia tamen non omnibus placet, longiores ejusmodi explicationes perlegere, sed potius in compendio tam ipsum Missæ Ordinem, quàm Rubricas juxta quamvis Missæ partem positas habere volent, ideo ut huic etiam desiderio faciam satis, facilioremque Instructionis, quâ Sacerdotij Candidati in Cæremonijs Missæ instrui solent, praxin efficiam, eundem Ordinem cum Rubricis ex latere positis breviter etiam hîc inserere placuit, uti & in fine notas pro certis Missæ partibus adijcere, ut ijs, qui addiscere & Cantum & Cæremonias Missæ voluerint, & Missale non habuerint, hic libellus pro Missali servire queat. Quia verò plerumque etiam Neomystræ primam Missam de SS. Trinitate legunt, aut canunt, ideo hanc etiam præ reliquis eligam, & pro Exemplari huc apponam ; ex illa enim tanquam difficiliore faciliè etiam aliarum Missarum ritè dicendarum praxis addiscetur.

omnipotens DEVS, & dimissis peccatis vestris, perducatur vos ad vitam æternam. *R. Amen.*

9. Indulgentiam, absolutionem, & remissionem peccatorum nostrorum, tribuat nobis omnipotens & misericors Dominus. *R. Amen.*

10. DEVS tu conversus vivificabis nos. *R. in te.*

Ostende nobis Domine misericordiam tuam.

R. da nobis.

Domine exaudi Orationem meam.

R. ad te veniat.

Dominus vobiscum.

R. spiritu tuo.

11. Oremus.

12. Aufer à nobis, quaesumus Domine, iniquitates nostras: ut ad sancta sanctorum puris mereamur mentibus introire. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

13. Oramus te Domine, per merita Sanctorum tuorum:

R 3

14. Quo-

9. Signat se ad pectus à fronte.

10. Stans inclinatus junctis manib⁹ recitat clarâ voce usque ad Orationem: *Aufer à nobis &c.*

11. Extendit & jungit manus, ac clarâ voce dicit.

12. Dum dicit secretò *Aufer &c.* junctis manibus ascendit ad medium Altaris.

13. Inclinatus manibus junctis super Altare, itâ; ut parvi digiti solum Antipendii superiorum partem tangant, pollice dextro super sinistrum

14. Quorum Reliquiæ hîc sunt, & omnium Sanctorum : ut indulgere digneris omnia peccata mea. Amen.

INTROITVS.

15. Benedicta sit Sancta Trinitas, atque indivisa Unitas ; Confitebimur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suã.

PSALMVS.

Domine Dominus noster: quàm admirabile est nomen tuum in universa terra.

16. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

17. Benedicta sit Sancta Trinitas, atque indivisa Unitas : Confitebimur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suã.

18. Kyrie eleison &c.

posito, (quæ omnia observantur semper, quoties manus junctæ super Altare ponuntur) dicit *Oramus.*

14. Osculatur Altare in medio, manibus extensis æqualiter hinc inde super eo positis.

15. Stans in cornu Epistolæ versus Altare, incipit Introitum intelligibili voce, simul signat se à fronte ad pectus, & junctis manibus prosequitur, ac ad nomen *Trinitas* caput inclinat.

16. Tenens junctas manus, *Caput* inclinatur versus Crucem.

17. Hic non se signat ; ut Prius. quo finito junctis manibus accedit ad medium Altaris.

18. In medio manibus junctis, intelligibili voce Sacerdos dicit : *Kyrie eleison. Chri-*

19. Gloria in excelsis.

20. DEO.

21. Et in terra pax hominibus bonæ voluntatis, laudamus te, benedicimus te,

22. Adoramus te, glorificamus te,

22. Gratias agimus tibi propter magnā gloriam tuam, Domine DEVS, rex cœlestis, DEVS Pater Omnipotens, Domine Fili unigenite, 22. JESV Christe. Domine DEVS, Agnus DEI, Filius Patris. Qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. 22. Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis. Quoniā tu solus sanctus; Tu solus Dominus; Tu solus altissimus 22. Iesu Chri-

ste eleison. id est, bis Kyrie eleison. semel Christe eleison, & iterum bis Kyrie eleison, alternatim.

19. Intelligibili voce dicit: extendens, elevansque manus usque ad humeros.

20. Cū DEO dicit, jungit manus, & caput Cruci inclinatur.

21. Erecto capite, manibus junctis ante pectus usque ad finem profectur.

22. Cū hæc dicit, caput Cruci inclinatur.

22. Iterum.

22. Iterum.

22. Rursus.

22. rursus.

ste, 23. Cum S. ✠ Spiritu, in gloria DEI Patris, Amen.

24. Dominus vobiscū

25. Oremus.

26. Omnipotens sempiternæ DEVS, qui dediisti Famulis tuis in confessione veræ fidei, æternæ Trinitatis gloriam agnoscere, & in potentia Majestatis adorare Unitatem; quæsumus, ut ejusdem fidei firmitate ab omnibus semper maniamur adversis. Per Dominum nostrum JESUM Christum filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti, Deus per omnia sæcula sæculorum.

M. Amen.

27. Per Dominum nostrum

ctus, interim absolvit in gloria DEI Patris. Amen.

Deinde osculatur Altare, tum manibus junctis ante pectus demissis oculis vertens se à sinistro latere ad dexterum versus Populum &

24. Extendens ac jungens manus ante pectus voce intelligibili dicit; deinde junctis manibus per eandem viam revertitur ad librum.

25. Extendens ac jungens manus ante pectus, caput cruci inclinans dicit, Oremus.

26. Tum extendit manus ante pectus, ita, ut palma unius manus respiciat alteram, & digitis simul junctis, quorum summitas humerorum altitudinem, distantiamque non excedat (quod in omni extensione manuum ante pectus servatur) & recitat Ora-

27. Cum dicit per Dominum jungit manus, et tenet junctas usque ad finem,

28. JESUM,

si non dicatur per Dominum, sed qui vivis & regnas, tunc jungit, cum dicit in unitate.

28. Cum nomen JESU dicitur, inclinat caput versus Crucem, quod etiam fit, cum id legit in Epistola, & ubicunque nominatur nomen MARIÆ vel SS. de quibus dicitur Missa, vel fit commemoratio, item cum fit Oratio pro Papa, ad nomen ejus semper inclinat caput, non tamen versus Crucem.

Epistola.

29. Lectio Epistolæ B. Pauli Apostoli ad Romanos.

O altitudo divitiarum Sapientiæ & Scientiæ DEI: quam incomprehensibilia sunt judicia ejus, & investigabiles viæ ejus? quis enim cognovit sensum Domini: aut quis Consiliarius ejus fuit? aut quis prior dedit illi, & retribuetur ei? Quoniam ex ipso, & per ipsum, & in ipso sunt omnia. Ipsi honor & gloria in sæcula sæculorum. Amen.

M. R. DEO gratias.

Graduale.

Benedictus es Domine

29. Oum dicit intelligibili voce Epistolam & Graduale, potest ponere manus ad arbitrium vel super librum, vel super Altare manibus, ita, ut palmæ librum tangant; vel, ut placuerit, librum tenens.

qui intuevis abyssos, &
sedes super Cherubin.

Versus.

Benedictus es, Domine,
in firmamento cæli, &
laudabilis in sæcula, Al-
leluja, Alleluja.

Versus.

Benedictus es Domine
DEVS Patrum nostro-
rum, & laudabilis in sæ-
cula. Alleluja.

30. Munda cor meum,
ac labia mea, Omnipotens
Deus, qui labia Isaia
Prophetæ calculo mun-
dasti ignito: ita me tuâ
gratâ miseratione digna-
re mundare, ut sanctum
Evangelium tuum digne
valeam nuntiare. Per
Christum Dominum no-
strum, Amen.

Jube Domine benedicere

Dominus sit in corde
meo & labijs meis, ut di-
gne & competenter an-
nuntiationem Evangelii sui

31. Amen.

30. Lecto Graduali, redit
junctis manibus ad medium,
ibi stans junctis manibus an-
te pectus, elevatisque ad
DEVM oculis, & statim de-
missis, dicit secreto: *Mun-
da &c. Jube domine &c.* ma-
nus non ponit super Altare,
& dicit profunde inclinatus.

31. His omnibus absolu-
tis, vadit ad cornu Evange-
lii, stans

Brevibus Notis Illustrate.

50: in Ecclesijs benedicam te, Domine.

52. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, &c.

53. Suscipe Sancta TRINITAS hanc oblationem, quam tibi offerimus ob memoriam Passionis, Resurrectionis, & Ascensionis IESU Christi Domini nostri: & in honorē B. Mariæ semper Virginis, & beati Joannis Baptistæ, & sanctorum Apostolorum, Petri & Pauli; & istorum, et omnium Sanctorum: ut illis proficiat ad honorem, nobis autem ad salutem: & illi pro nobis intercedere dignentur in celis, quorū memoriam agimus in terris. Per Christum Dominum &c.

54. Orate Fratres: ut meum ac vestrum Sactificium, acceptabile fiat apud DEUM Patrem omnipotentem.

S

52. Ad Gloria Patri (quod omittitur in Missis Defunctorum, & in Missis de tempore à Dominica Passionis, usque ad Sabbatum sanctum exclusive) inclinatur caput Cruci, dici etiam potest, cum rediatur ad medium Altaris.

53. Lotus & extensis manibus, easdem ante pectus junctas tenens revertitur ad medium Altaris, ubi facta competente reverentia, stans, oculosque ad DEUM elevans, et statim demittens, manibus junctis super Altare, aliquantulum inclinatus dicit secreto: Suscipe &c.

54. Finita Oratione predicta, manibus hinc de extensis, & super Altare politis osculatur illud in medio junctis manibus ante pectus demissisque oculis ad terram à sinistra ad dextram vertit se ad populum, et verberat

M. Sulcipiat &c.
Amen.

55.

56. Per Dominum no-
strum Iesum Christum fi-
lium tuum, qui tecum vi-
vit et regnat in unitate
spiritus sancti DEUS.

57. Per omnia saecula
saeculorum

58. Dominus vobiscum.

59. Sursum corda.

60. Gratias agamus
Domino

55. sus eum extendens & jungens
manus dicit voce aliquantu-
lum elata: *Orate Fratres: &*
secretò absolvens perficit cir-
culum, (nisi proster Venera-
bile) & revertens junctis ma-
nibus ante pectus à manu
dextra ad medium Altaris: ubi
Minister suam Oratio-
nem absolverit, respondet, *A-*
men.

56. Dicit ex libro Oratio-
nes secretas, manibus exten-
sis, submissa voce, sine *Ore-*
mus, aut alia interpositione.

57. Cùm dicit *Per Dominum*,
jungit manus: cùm dicit *IES-*
SVM Christum, caput inclinat,
quod fit in prima, &, si sint
plures, in ultima etiam Ora-
tione.

58. Ubi in ultima Oratione
Secreta pervenerit ad verba:
Per omnia saecula exclusivè,
depositis super Altare mani-
bus hinc inde extensis, dicit
convenienti & intelligibili
voce, *Per omnia saecula &c.*

59. Deinde subjungit, eo-
dem modo tenens manus: *Do-*
minus vobiscum.

60. Cùm dicit: *Sursum cor-*
da, elevat manus hinc inde
extensas, usque ad pectus, ita
ut palma unius respiciat pal-
mam alterius manus.

60.

61. DEO nostro.

62. Verè dignum & iustum est &c.

63. Sanctus, sanctus, sanctus Dominus DEUS Sabaoth. Pleni sunt cæli & terra gloriâ tuâ, Osanna in excelsis.

64. Benedictus, qui venit in nomine Domini. Osanna in excelsis.

65. Te igitur Clementissime Pater, per JESUM Christum Filium tuum, Dominum nostrum, supplices rogamus,

66. ac petimus,

67. uti accepta habeas & benedicas

68. hæc † dona, hæc † munera, hæc † sancta Sacrificia illibata.

69. In primis, quæ tibi offerimus pro Ecclesia tua sancta Catholica, quam pacificare, custodire, adunare, & regere
S 2 dignè

61. Ad DEO nostro etiam oculos elevat, & statim Crucis caput inclinat.

62. Elevatis & extensis, ut prius, manibus prosequitur Præfationem pro tempore convenientem.

63. Dicit iunctis manibus ante pectus, & inclinatus (non super Altare manibus positus) voce mediocri prosequitur usque ad Canonem.

64. Erigit se, & signum Crucis sibi producit à fronte ad pectus.

65. Elevat aliquantulum manus, oculisque ad DEUM elevatis, ac statim demissis, manibusque iunctis super Altare positus, profundè inclinatus incipit Canonem secretò dicens *Te igitur &c.*

66. Post hæc verba osculatur Altare in medio.

67. Erigit se, jungit manus ante pectus.

68. Dextrâ ter signat super Hostiam & Calicem communiter, &

69. Extensis manibus ad pectus prosequitur.

digneris toto orbe terrarum.

70. Una cum famulo tuo Papa nostro N.

71. & Antistite nostro N. & omnibus Orthodoxis, atque Catholicæ & Apostolicæ Fidei cultoribus.

72. Memento Domine famulorum, famularumque tuarum,

73. Et omnium circumstarium, quorum tibi fides cognita est, & nota devotio, pro quibus tibi offerimus: vel qui tibi offerunt hoc Sacrificium laudis, pro se, suisque omnibus, pro redemptione animarum suarum, pro spe salutis & incolu-

70. Exprimit nomen Papæ, & caput inclinat. Sede autem vacante hæc verba omittuntur.

71. Exprimit nomen Ordinarij, seu Episcopi illius loci, in quo celebratur. Qui si vita functus est, ea verba omittuntur.

72. Cùm dicit *Memento* (quæ vox, uti & reliqua secretò dicenda est) elevans & jungens manus usque ad faciem, vel pectus, sic paulisper stat in quiete, demisso aliquantulum capite, faciens commemorationem vivorū ad suam voluntatem, vel singulariter rememorans (mente secretò nominans) vel communiter uno contextu ipsorum vivorū commemorationem faciens, pro quibus ante Missam orare proposuit.

73. Finito *Memento* demissis & extensis, ut prius, manibus, continuat Orationem secretò.

columitatis suæ : tibi que reddunt vota sua æterno DEO, vivo & vero.

74. Communicantes, & memoriam venerantes, in primis gloriosæ semper Virginis Mariæ,

75. Genitricis DEI, & Domini nostri J E S U Christi,

76. sed & beatorum Apostolorum ac Martyrū tuorum

77. Petri & Pauli, Andree, Jacobi, Joannis, Thomæ, Jacobi, Philippi, Bartholomæi, Matthæi, Simonis & Thadæi: Lini, Cleti, Clementis, Xysti, Cornelij, Cypriani, Laurentij, Chryso-goni, Joannis & Pauli, Cosmæ & Damiani, & omnium Sanctorum tuorum: quorum meritis, precibusque concedas, ut in omnib⁹ protectionis tuæ muniamur auxilio.

78. Per eundem Christum &c.

79. Hanc igitur oblationem servitutis nostræ,

S 3

sed

74. Silentio stans proficitur.

75. Caput inclinat.

76. Caput Cruci inclinat.

77. Ad nomina Sanctorum, qui hîc & infra n. 116. recensentur, cum pronunciat, caput inclinat, eo die, quo vel eorum facta est Commemoratio specialis, vel de ijs Mis-sa celebratur; etiam per Octavas. Gavant. p. 2. tit. 5. n. 2.

78. conjungens manus:

79. Expandit manus simul super Oblatam, ita, ut palmæ

sed & cunctæ familiæ
 tuæ, quæsumus Domine,
 ut placatus accipias: diés-
 que nostros in tua pace
 disponas, atque ab æter-
 na damnatione nos eri-
 pi, & in electorum tuorū
 jubeas grege numerari.

80. Per Christum Do-
 minum nostrum. Amen.

Quam oblationem tu
 DEUS in omnibus quæ-
 sumus

81. Bene † dictam ad-
 scriptam, ratam, ratio-
 nabilem, acceptabilem-
 que facere digneris.

82. Ut nobis corpus,

83. Et Sanguis fiat.

84. Dilectissimi filij tui
 Domini nostri.

85. JESU CHRISTI.

86. Qui pridie, quàm
 pateretur,

87. Accipit panem in
 sanctas ac venerabiles
 manus suas,

88. Et elevatis oculis in
 Cælum ad te, *in* M Pa-

sint apertæ versus, ac super
 Calicem & Hostiam, quas sic
 tenet pollice dextro super si-
 nistrum posito usque ad *Per*
Christum Dominum nostrum.
Amen.

80. Jungit manus, & profe-
 quitur:

81. Communiter signat rex
 super Hostiam & Calicem.

82. Separatim signat semel
 super Hostiam tantum.

83. Et semel super Calicem
 tantum.

84. Elevans & jungens ma-
 nus

85. Inclinat caput Cruci.

86. Extergit, si opus fuerit,
 pollices & indices super Cor-
 porale.

87. Accipit pollice & indi-
 ce dextræ Hostiam, & eam
 cum illis, ac indice, & polli-
 ce sinistræ manūs tenens
 stans erectus.

88. Elevat ad cælum ocu-
 los, & statim demittit.

rem suum omnipotentem, tibi

89. Gratias agens.

90. Benedixit, fregit, deditque discipulis suis, dicens: Accipite & manducate ex hoc omnes.

91. Hoc est enim Corpus meum.

89. Caput aliquantulum inclinat.

90. Tenens Hostiam inter pollicem & indicem sinistrae, dextram producit signum Crucis super ea. Si adsit vas cum aliis Hostijs consecrandis, discooperit prius dextram vas illud. Cum finierit supradicta verba,

91. Cubitis super Altare positus, stans capite inclinato, tenens Hostiam inter pollices & indices utriusque manus, manibus inferne conjunctis, reliquis manuum digitis extensis, & simul quoque junctis, distincte, reverenter, ac secreto profert verba consecrationis super Hostiam, & simul super omnes, si plures sint consecrandae. Prolatiis verbis genuflexus adorat eam erigens, elevat eam cum decenti mora in altum Hostiam intentis in eam oculis, ut commodè videri à populo & adorari queat; peracta elevatione, solam dextram deinde repositam Hostiam super Corporale, genuflexus iterum adorat.

Deinceps pollices & indices non disjungit, nisi quando Hostiam consecratam tangere debet.

92. Simili modo postquam coenatum est

S 4

93. Ac

hoc dicens cooperit

Pars VI. Rubrica de Ritibus Missæ

93. Accipiens & hunc præclarum Calicem, in sanctas ac venerabiles manus suas, item tibi

94. Gratiâ agens.

95. Benedixit, deditque Discipulis suis, dicens: Accipite, & bibite ex eo omnes.

96. Hic est enim calix Sanguinis Anei, novi & æterni Testamenti: mysterium fidei: qui pro vobis, & pro multis effundetur in remissionem peccatorum.

97. Hæc quotiescunque feceritis, in mei memoriam facietis.

93. Ambabus manibus accipit Calicem juxta nodum infra cuppam, & aliquantulum illum elevans, ac statim deponens

94. Caput inclinât.

95. Sinistrâ Calicem infra cuppam tenens, dextrâ signat super eum, & prosequitur, *ditique &c.*

96. Tenens sinistrâ pedem Calicis parùm elevatum, dextrâ nodum infra cuppam, cubitis super Altare positus, & capite inclinato profert verba consecrationis attentè, continuatè, & secretò. Quibus dictis reponit Calicem super Corporale.

97. Dicit secretò: *Hæc quotiescunque &c.* & interea genuflexus adorât S. Sanguinem reverenter; tum se erigit, & accipiens Calicem discoopertum cum S. Sanguine ambabus manibus, ut prius elevat eum, & erectum, quantum commodè potest, ostendit populo adorandû, intentis in eum oculis, mox ipsum

reverenter reponit super corporale in locum pristinum & manu dextra Pallâ cooperit, ac genuflexus Sacramentum adorat.

98. Unde & memores, Domine, nos servi tui, sed & plebs tua sancta, ejusdem Christi Filij tui Domini nostri, tam beatæ Passionis, nec non & ab inferis Resurrectionis, sed & in cælos gloriosæ Ascensionis,

98. Extensis manibus ad pectus dicit secretò: *Unde et.*

99. Offerimus præclaræ Majestati tuæ de tuis donis ac datis

99. Jungit manus.

100. Hostiam† puram, Hostiam† sanctam, Hostiam† immaculatam.

100. Manu sinistra posita super Altare intra Corporale, dextrâ signat ter communiter supra Hostiam & Calicem.

101. Panem† sanctum vitæ æternæ,

101. Semel supra Hostiam tantum signat.

102. Et Calicem† salutis perpetuæ.

102. Semel super calicem tantum.

103. Supra quæ propitio ac sereno vultu respicere digneris: & accepta habere, sicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui justi Abel, & Sacrificium Patriarchæ nostri Abrahamæ: & quod tibi obtulit summus Sacerdos

103. Stans, ut prius extensis manibus prosequitur.

tuus Melchisedech, sanctum Sacrificium, immaculatam Hostiam.

104. Supplices te rogamus, omnipotens DEUS: jube hæc perferri per manus sancti Angeli tui in sublime Altare tuum, in conspectu divinæ Majestatis tuæ: ut quotquot

105. ex hac Altaris participatione

106. Sacrosanctum Filij tui,

107. Corpus, &

108. Sanguinem sumserimus,

109. omni benedictione cælesti,

110. & gratiâ repleamur.

111. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

112. Memento etiam Domine famulorum, famularumque tuarum N.

N. qui nos præcesserunt cur signo fidei, & dormiunt in domino pacis.

113. I.

104. Profundè inclinatus, junctis manibus; & super Altare positus dicit *Supplices &c.*

105. Osculatur Altare manibus hinc inde super Corporale positus.

106. Jungit manus.

107. Dextrâ signat semel super Hostiam tantum.

108. Semel supra Calicem, sinistrâ super Corporale positâ.

109. Seipsum signat à fronte ad pectus signo Crucis, sinistrâ positâ infra pectus.

110. Prosequitur *& gratia &c.*

111. Jungit manus.

112. Secretò iterum vox *Memento* cum reliquis dicenda; & extensis & junctis manibus ante pectus, & usque ad faciem elevatis, & intentis oculis ad Sacramentum super Altare, facit commemoratio-

tionem fidelium defunctorum, de quibus sibi videtur, eodem modo, capite aliquantulum inclinato, (Gerlac.) ut dictum est de commemoratione vivorum. Manus autem primum junguntur post verba, *in somno pacis*: post quæ etiam fit pausa, pro memoria Defunctorum habenda.

113. Ipsi, Domine, & omnibus in Christo quiescentibus, locum refrigerij, lucis & pacis, ut indulgeas, deprecamur.

114. Per eundem &c.

115. Nobis quoque peccatoribus

116. famulis tuis de multitudine miserationum tuarum sperantibus partem aliquam & societatem donare digneris, cum tuis sanctis Apostolis & Martyribus: cum Joanne, Stephano, Matthia, Barnaba, Ignatio, Alexandro, Marcellino, Petro, Felicitate, Perpetua, Agatha, Lucia, Agnete, Cecilia, Anastasia, & Omnibus Sanctis tuis: intra

S 6

quo-

113. Commemoratione facta, stans erectus, ut prius, extensis manibus iterum prosequitur *Ipsis*.

114. Jungit manus, & caput inclinat.

115. Vocem aliquantulum elevat, & dextra manu sibi pectus percutit, sinistra posita super Corporale.

116. Prosequitur *famulis &c.* stans manibus extensis.

quorū nos cōfortiū nō æ-
stimator meriti, sed veniē
quē sum⁹ largitor admitte,

117. Per Christum Do-
minum nostrum,
Per quē hęc omnia, Do-
mine, semper bona creas,

118. sancti † ficas, vi-
vi † ficas, bene † dicis,

119. Et præstas nobis.

120. Per ip̄sum, & cum
ip̄so, & in ip̄so,

121. est tibi DEO Pa-
tri † omnipotenti, in uni-
tate Spiritus † Sancti,

122. Omnis honor &
gloria,

117. Jungis manus ante pec-
tus.

118. Signat communiter ter
super Hostiam & Calicem.

119. Discooperit manu dex-
tra Calicem, & genuflexus Sa-
cramentum adorat: tum se e-
rigit, & reverenter accipit
Hostiam inter pollicem, &
indicem dextræ manus, &
cum ea super Calicem, quem
manu sinistra tenet circa no-
dum infra cuppam,

120. Signat ter à labio ad
labium, Calicem tamen Ho-
stiā non contingat, dicens:
Per ipsum &c.

121. Et similiter cum Ho-
stia signat bis inter Calicem
& pectus, incipiens à labio
Calicis, & dicit: *est tibi &c.*

122. Tenens manu dextra
Hostiam super Calicem, ele-
vat eum aliquantulum simul
cum Hostia dicens: *omnis ho-
nor &c.* Et statim utrumque
deponens Hostiam collocat
super Corporale, & si opus sit
digitos extergit, ut supra; &
pollices & indices, ut prius
jungens, Calicem Pallā co-
operit, & genuflexus Sacra-
mentum adorat.

P A R S III.

AB ORATIONE DOMINICA
USQUE AD FINEM.

123. Per omnia sæcula
sæculorum.

123. Cooperto Calice, ad-
ratóque Sacramento, erigit
se, & manibus extensis hinc
inde super Altare intra Cor-
porale positus, dicit intelli-
bili voce: *per omnia &c.*

124. Oremus. Præce-
ptis salutaribus moniti,
& divina institutione
formati audemus dicere:

124. Jungit manus, caput
Sacramento inclinans, cum
dicit: *Oremus.*

125. Pater noster, &c.
in tentationem. *Min.* Sed
libera nos à malo.

125. Extendit manus, & ⁱⁿ
stans oculis ad Sacramentum,
intentis, prosequitur usque ad
finem. Cum dicit: *Et ne nos
inducas &c.* non jungit ma-
nus; sed sinistra super Corpo-
rale posita, &

126. Amen.

126. Dicto *Amen*, submissa
voce, manu dextra, pollice &
indice non disjunctis, Pate-
nam aliquantulum Purifica-
torio extergens, eam accipit
(si tamen facile tolli non
queat, sinistra manus subsidio
esse poterit, aliàs non adhi-
benda) inter indicem et me-
dium digitos: quam tenet
super Altare erectam.

127. Libera nos, qua-
sumus Domine, ab omni-
bus malis, præteritis,
præ-

127. Sinistrâ super corpo-
rale positâ, dicit *Secreto: li-
bera.*

præsentibus, & futuris :
& intercedente Beata &
gloriosa ^{semper} Virgine DEI Ge-
nitricæ MARIA,

128. cum beatis Apo-
stolis tuis Petro & Paulo,
atque Andrea, & omni-
bus Sanctis,

129. da propitius pa-
cem in diebus nostris,

130. Ut ope misericor-
diæ tuæ adjuti, & à pec-
cato simus semper liberi,
& ab omni perturbatio-
ne securi.

131. Per eundem Do-
minum nostrum JESUM
Christum filium tuum.

128. Elevat manu dextera
Patenam de Altari, & seipsum
cum ea signare incipit ad ea
verba: *cum beatis Apostolis*
&c. cum se signat, manum
sinistram ponit infra pectus:
deinde Patenam ipsam oscu-
latur.

129. Dicens: *Da propitius.*

130. Submittit Patenã Ho-
stia, quam indice sinistro ac-
commodat super Patenam su-
per Corporale positam, &, ut
communis mos est, partim
pedi Calicis innixam, ut po-
stea & partes Hostia, & Pate-
na ipsa, commodius accipi
possint; nec fragmenta à ter-
go Patenæ adhæreant: disco-
operit Calicem, & genuflexus
Sacramentum adorat; tum se
erigens, accipit Hostiam in-
ter pollicem & indicem dex-
tra manu, & cum illis, ac pol-
lice & indice sinistra manus
eam super Calicem tenens,

131. reverenter frangit per
medium à superiori parte in-
cipiens, & dicens: *Per eundem*
&c. Et mediam partem, quam
inter pollicem & indicem dex-
træ manus tenet, ponit super
Patenam.

Qui

qui ex voluntate Patris, cooperante Spiritu sancto per mortem tuam mundum vivificasti: libera me per hoc Sacrosanctum Corpus, & Sanguinem tuum, ab omnibus iniquitatibus meis, & universis malis: & fac me tuis semper inhærere mandatis, & à te nunquã separari permittas: qui cum eodem DEO Patre & Spiritu sancto vivis & regnas DEUS in sæcula sæculorum. Amen.

Perceptio Corporis tui Domine JESU Christe, quod ego indignus sumere præsumo, non mihi proveniat in judiciũ, & condemnationem: sed pro tua pietate profit mihi ad tutamentum mentis & corporis, & ad medelam percipiendã. Qui vivis & regnas cum DEO Patre, in unitate Spiritus sancti DEUS per omnia sæcula sæculorum.

145. Amen.

T

146. Pa-

Instruct. I.

In Missis Defunctorum ne datur Pax, neque dicitur præcedens Oratio.

Si est daturus Pacem, osculatur Altare in medio, & instrumentum Pacis ei porrectum à Ministro juxta ipsam ad dextram, hoc est, in cornu Epistolæ genuflexo, & dicit: *Pax tecum.* Si non adsit, qui hujusmodi instrumento Pacem recipiat à Celebrante, Pax non datur, etiã si illius datio Missæ conveniat: nec osculatur Altare, sed dicta præmissa Oratione, statim subjungit alias hæc præscriptas.

145. Quibus Orationibus dicitis genuflectens Sacra-

28

pra

&

gl

ni

r

sto

at

bu

ce

o.

ua

c

&

n

c

t

t

t

t

n

c

c

c

t

146. Panem cælestem accipiam, & nomen Domini invocabo.

147. Domine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo, & sanabitur anima mea. 2. Domine, non sum &c. 3. Domine, non sum dignus &c.

148. anima &c.

149. Corpus Domini nostri Jesu Christi, custodiat animam meam in vitam æternam.

150. Amen.

151. Quæst.

mentum adorat, & se erigit. 146. Secretò dicit: *Panem* &c. quo dicto, dextrâ manû accipit de Patena reverentiam ambas partes Hostiæ, & locat inter pollicem & indicem sinistrae manus, quæ Patenam inter eundem pollicem & medium digitos ponit, & eadem manu sinistra tenens partes hujus super Patenam intra Calicem & pectus parùm inclinat, non tamen cubitum super Altari imponens, sed super cubitum inter pectus & Calicem tenens.

147. Dicit voce aliquantulum elata tribus vicibus: *Domine non sum dignus* &c. retrahens pedem reverentiam causâ, aut genu curvans tribus vicibus percussus suum.

148. Ex sinistra accipit ambas partes prædictas Hostiæ inter pollicem & indicem dextræ manus,

149. Et cum illa super Patenam signat seipsum Crucis, (nondum à Rubrica erigere se iussus) ita tenet ut Hostia non egrediatur tenentis limites immotâ, dicit: *Corpus Domini* &c.

150. Se inclinans nunc

fundius, quàm antea, me-
corporis inclinatione, & cū-
bitis super Altare positis, re-
verenter easdem ambas par-
tes sumit: quibus sumptis de-
ponit Patenam super Corpo-
rale, ut supra n. 130. & eri-
gens se junctis indicibus &
pollicibus, ambas quoq; ma-
nus ante faciem jungit, & ali-
quantulum quiescit (non in-
clinato capite) in meditatio-
ne SS. Sacramenti.

151. Quid retribuam
Domino pro omnibus,
quæ retribuit mihi?

151. Deinde depositis ma-
nibus dicit secretò: *quid re-
tribuam &c.* & interim dis-
cooperit Calicem, genufle-
ctit, surgit, accipit Patenam
inspicit Corporale, colligit
fragmenta cum Patena, si quæ
sunt in eo, Patenam quoque
diligenter cum pollice & in-
dice dextræ manus super Ca-
licem extergit, & ipsos digi-
tos, ne quid fragmentorum in
eis remaneat.

Si verò adsint Hostiæ con-
secratæ super Corporale posi-
tæ pro alio tempore conser-
vandæ, facta prius genufle-
xione reponit eas in vas ad
hoc ordinatum, & diligenter
advertit, ne aliquod fragmẽ-
tum, quantumcunque mini-
mum, remaneat super Cor-
porale: quod si fuerit, cu-
ratè reponit in Calicem.

152. Calicem salutaris

Post extersionem Pa-

2. cipiam, & nomen Domini invocabo. Laudans invocabo Dominum, & ab inimicis meis salvus ero.

153. Sanguis Domini nostri Jesu Christi, custodiat animam meam in vitam æternam. Amen.

154. Quod ore sumpsi-
mus, Domine, pura mente
capiamus: & de morte
temporali fiat nobis
remedium sempiternum.

155. Corpus tuum Domine, quod sumpsi, & sanguis, quem potavi, adhæreat visceribus meis: & præsta, ut in me non remaneat scelerum macula, quem pura & sancta refecerunt Sacramenta. Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum.

156. Amen.

157. Ec

tenæ, junctis pollicibus & indicibus Calicem dextra manu infra nodum cuppæ accipit, sinistra Patenam dicens: *Calicem &c.*

153. Signans se signo Crucis cum Calice dicit: *Sanguis Domini &c.* & manu sinistra supponens Patenam Calici stans reverenter sumit totum sanguinem cum particula in Calice posita.

154. Sumpto S. Sanguine dicit secretò: *Quod ore sumpsi-
mus.* Et super Altare (nisi Ministri parva statura aliud exigat) porrigit Calicem Ministro in cornu Epistolæ, vinum infundente, quo se purificat, supponens iterum Patenam Calici.

155. Deinde vino & aquâ, interim dicens: *Corpus tuum &c.* (manens in medio Altaris, non accedens ad cornu Epistolæ, juxta Gerlac. & Arnaudum; aut certè in habitu & reditu, faciens competentem reverentiam vel Crucis, vel S. Sacramento), ab ut pollices & indices super Calicem, quos abstergit Purificatorio:

156. Ablutionem sumit, sinistra supponens Purificatorium Calici, & extergit os, & Calicem Purificatorio: quo

facto, Purificatorium extendit super Calicem & desuper Patenam, ac super Patenam parvam Pallam, & cooperit Calicem velo, ac utrâq; manu adhibita, sinistrâ ad nodum, dextrâ super Calicem, remouet eum in sinistrum latus, ut plicari queat Corporale: tum dextra manu recipitur Bursa, quæ post insertum Corporale ita Calici imponitur, ut ejus apertura antrorsum, non ad latus respiciat: deinde acceptum denuò circa nodum sinistrâ manu Calicem, dextrâ desuper positâ, collocat in medio Altaris, & velum aptat, ut, sicuti in principio Missæ, totus Calix lateat.

Communio.

157. Benedicamus Deum cæli, & coram omnibus viventibus confitebimur ei: quia fecit nobiscum misericordiam suam.

158. Dominus vobiscum.

Postcommunio.

159. Oremus. Proficiat nobis ad salutem corporis et animæ, Domine Deus nos, hujus Sacramenti susceptio, &

3

sem-

157. Facit Cruci profundam reverentiam, & à medio ad cornu Epistolæ accedens stans manibus junctis, legit Communionem: *Ecce Virgo &c.* qua lecta junctis item manibus ante pectus vadit ad medium Altaris, & eo osculato vertit se ad Populum, à manu sinistra ad dextram, &

158. dicit *Dominus &c.* & per eandem viam redit ad altare.

159. dicit: *Oremus:* & ut supra Orationes eodem ordine, numero & modo, & dictæ sunt collectæ.

sempiternæ sanctæ Tri-
nitatis, ejusdemque in-
dividua Unitatis confes-
sio. Per Dominum &c.

160. Sæcula sæculorum.

161. Dominus vobis-
cum.

162. Ite Missa est. Vel

163. Benedicamus Do-
mino.

164. Requiescant in
pace.

160. Claudit librū, & jun-
gens manus ante pectus, re-
vertitur ad medium Altaris,
eoque osculato,

161. Vertit se, ut supra, &
dicit: *Dominus vobiscum.* quo
dicto stans, junctis manibus
versus Populum,

162. dicens, si dicendum
est, *Ite*, & per eandem viam
revertitur ad Altare. Si verò
non sit dicendum, revertitur
eodem modo per eandem
viam ad medium Altaris.

163. Ubi stans versus illud
junctis ad pectus manibus di-
cit: *Benedicamus.*

164. In Missis Defunctorū
eodem modo stans versus Al-
tare dicit: *Requiescant.*

In Quadragesima autem
Feria 4. Cinerum usque ad
Feriam 4. majoris hebdoma-
dæ, in feriali Officio, postquā
Celebrans dixit Orationes
post Communionē cum suis
solitis conclusionibus an-
quam dicat: *Dominus vobis-
cum*, stans in eodem loco an-
te librum dicit: *Oremus, Hu-
miliate capita vestra D.E.O:*
caput inclinans Crucis, & ex-
tensis manibus subjungit ea-
dem voce, Orationem super

Populum ibidem positā: quā finitā osculatur Altare, & vertens se ad Populum dicit: *Dominus vobiscum*, & alia, ut supra.

165. Placeat tibi sancta TRINITAS obsequium servitutis meæ, & præsta: ut Sacrificium, quod oculis tuæ Majestatis indignus obtuli, tibi sit acceptabile, mihi que & omnibus, pro quibus illud obtuli, sit, te miserante, propitiabile. Per Christum Dominum nostrū.

165. Ante medium Altaris junctis manibus super eo, & capite inclinato dicit secreto, *Placeat &c.*

166. Amen.

166. Osculatur Altare, & elevatis oculis extendens, elevans, & jungens manus dicit: *Benedicat.*

167. Benedicat vos omnipotens Deus,

167. Caput Cruci inclinat, & versus ad Populum, semel tantum benedicens, etiam in Missis solemnibus,

168. Pater, & Filius, ✠ & Spiritus Sanctus, Amē.

168. Prosequitur: *Pater, & Filius &c.* vertens se dextrorsum ad cornu Evangelii si non proster Venerabile.

In Missis Defunctorū omititur benedictio, & dicto *placeat*, osculatur Altare, & statim

169. Dominus vobiscum.

169. Accedit ad cornu Evangelii dicens: *Dominus &c.*

170. Initium S. Evan-

170. Signat Altare sed tan-

gelij secundū Joannem.
In principio erat &c.

tum, si Venerabile non pro-
stat) vel librum, & se, ut supra
in Evangelio primo.

171. ET VERBUM CA-
RO FACTUM EST.

171. Genuflectit;

Minister. DEO gratias.

Finito Evangelio, rediens ad medium Altaris facit com-
petentem, vel Cruci, vel SS. Sacramento ibidem reveren-
tiam, & disposito Calice eum accipiens, infra infimum gra-
dum Altaris descendit, & vel profundè se Cruci iterum incli-
nat, aut coram SS. Sacramento genuflectit, discedensque ab
Altari Sacristiam versus, pro gratiarum actione dicit Antiph.
Trium puerorum &c.

TITULUS XV.

DE TONO IN HYMNO ANGELICO,
SYMBOLO, PRÆFATIONE, ORATIONE
DOMINICA, ET CLAVSVLA
MISSÆ ADHIBENDO.

ET si de Tono in Missa adhibendo p. 2. tit. 33.
Eufius sit actum; quia tamen ibidem quoad
Tonos hoc Titulo expressos, Neomystas ad Mis-
sale remiseram, hoc autem ab iisdem difficulter
interdum haberi potest; ideo, ut hoc etiam subsi-
dio non careant, placuit illos quoque Tonos
hoc loco breviter exprimere.

as) ? † ? (so
f

§. I. TO.